

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADUEI

Redacția și Administrația:
ARAD, STRADA EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

A B C
Pentru 1 an

† Ana Magieru

Fiica preotului Băbuția din Satul-Rău, mai apoi soția regretatului protopop al Butenilor Traian Magieru, mama P. S. S. Episcopului Andrei al Aradului, a adormit în Domnul. Moartea a surprins-o în pragul vârstei biblice de 70 ani, dintre cari 30 i-a petrecut în grea văduvie. Bunul Dumnezeu i-a rânduit ca, după nebănuit de multe greutăți familiare, ultimii ani ai bătrânețelor să-i trăiască lângă fiul său, P. S. S. Episcopul nostru, mângăiată că truda îndelungată a vieții sale nu a fost zadarnică.

Bunătatea ei de mamă, vrednicia ei de preoteasă, credința ei neșovăitoare și lacrimile vărsate din belșug peste Cartea de rugăciuni, care i-a fost cea mai bună tovarășă în viață, au primit încă de pe pământ o dreaptă răsplătire. Rămasă văduvă cu cinci copii și cu o pensie de mizerie, ajunge totuși, ajutată de Dumnezeu, să-și facă pe cei doi feciori preoți; Aurel e astăzi P. S. S. Episcopul Andrei și Cornel e revizorul-vicar al Episcopiei Aradului, — iar cele trei fiice să le înzestreze și să le mărite tot după preoți, dintre cari unul ocupă treapta și slujba de protopop al Gurahonțului.

Câte femei pot arăta atâta vrednicie, mai mult decât bărbătească și câte mame au mai primit după strădaniile lor atâta răsplătă?..

Pe catafalc

Până Sâmbătă în 2 Septembrie c. venerabila matroană a trăit într-o discretă retragere în reședința episcopescă. Spre seară Ingerul morții dă vestea sfârșitului apropiat. O hemoragie cerebrală așează trupul ei ostenit pe patul suferinței. Primește apoi, fără întârziere, cel dintâi leac și ultima merinde pentru viața eternă: Sf. Cuminecătură.

Durerea morții se prelungește până Marți dimineața la ora 6¹/₂, când sufletul ei nobil își părăsește lin cortul pământesc, pentru ca să-și ia sborul spre sălașurile dreptilor iubiți de Dumnezeu.

Așezată pe catafalc în capela Episcopiei e asistată Marți și Miercuri din ceas în ceas de rugăciunile preoților din Consiliul Eparhial, dela Catedrală și dela Academia de Teologie. Mirosul de tămâie, de smirnă și de busuioc, ce împodobește împreună cu alte flori binemirosoase sicriul fericitei mame, lacrimile și suspinele membrilor familiei, vizitele număroase, vorbirile în șoapte și cântecele în surdină, cu intervale de liniște și tăcere, imbracă Reședința într-o atmosferă de solemnitate gravă și de adâncă pietate, proprie sanctualelor.

Prohodul

Miercuri în 6 Septembrie c. la ora 3 după amiază se face prohodul. Servesc 12 preoți: protopopii Tr. Vașianu, Dr. N. Popoviciu, Tr. Cibian, Tr. S. Seculin, S. Stana, F. Codreanu; preoții: V. Mihulin, A. Pârveu, C. Turicu, V. Mi-huțiu, P. Bancea, Il. Felea și diaconii D. Dărău și A. Tripon. Răspunsurile funebre le dau preoții officianți, cantorii N. Stanciu, I. Brândașiu și corul «Armonia» sub conducerea d-lui Alexandrescu.

Sunt de față pe lângă număroși protopopi, preoți și credincioși din Arad și din cuprinsul Episcopiei, toți membri familiei și fiii: P. S. S. Episcopul Andrei, P. C. S. Părintele revizor-vicar eparhial Cornel cu soția Hortenzia, P. C. S. Părintele protopop Constantin Lazar cu soția Valeria, preoții Ioan Popoviciu din Almaș cu soția Constanța și Virgil Bulz din Gurahonț cu soția Emilia, fiice, gineri, noră, și alții.

După otpustul prohodului P. C. S. Părintele Florea Codreanu, protopopul Aradului, rostește următoarea cuvântare:

Preasfințite Părinte Episcop, Indurerată Familie.

E grea despărțirea de mamă. Grea pentru că cele mai dulcose momente din viața omenească sunt legate de mamă și de mamă ne leagă. Cel dintâiu zâmbet e strălucirea ochi-

lor de mamă peste obrazul de copil. Cele dintâi cuvinte răspund la chemarea mamei. În cel dintâi pași ai noștri, ochii și brațele mamei veghează asupra noastră. Cea dintâi cruce ne-o face mama. Ea ne închină și se închină cu noi înaintea icoanelor sfinte. Cea dintâi rugăciune o avem dela mamă. Ea ne învață să umblăm pe pământ și ea ne leagă sufletele cu Cerul.

De aceea izbutește mama să ne țină legați de inima sa cu o duiosie atât de puternică.

Răposata în Domnul, după o luptă grea și zbuclumată a fost răsplătită de Dumnezeu la bătrânețe cu bucuria de a-și fi văzut fiii și fiicele legați prin sufletul ei și de pământul țării și de Dumnezeu. Toți, fiii și fiicele cu soții, sunteți în slujba Bisericii lui Hristos, iar Preasfinția Ta Episcop. O mai mare bucurie pentru o mamă, nu poate să fie. Câte mame se înmormântează din paraclis episcopesc?

Despărțirea de ea e dureroasă pentru duiosia ce V'a legat de ea. Dar tot în această duiosie aveți și temelul mângâierii.

Hristos Mântuitorul, înștiințat fiind odată, că mama lui și rudele vor să-l vadă, a răspuns: „Mama mea și frații mei sunt aceștia, care ascultă cuvântul lui Dumnezeu și-l fac”.

Fiii și fiicele răposatei în Domnul aveți mamă și frați în credincioșii din parohie, din protopopiat, iar Preasfinția Ta, din Eparhia întreagă.

Toți acești filii sufletești ai Preasfinției Tale iau parte din durerea ce încercați. Toți vor să Vă aducă un cuvânt de mângâiere. Toți se roagă împreună cu Preasfinția Ta pentru sufletul răposatei în Domnul. În toate bisericile din largul Eparhiei se vor înălța rugăciuni și fum de tămâie, însoțind rugăciunile Preasfinției Tale și ale tuturor celor îndurerăți din Familie. Insoțesc rugăciunile P. S. Tale și cuvintele suspinatelor neputincioșilor pe care i-ați miluit ieri. În durerea mare ce încercați în această găsiți cea mai frumoasă mângâiere.

Hristoase Dumnezeule nostru, carele ai zis că maica Ta și frații Tăi sunt cei care ascultă cuvântul Tău, iar pe cruce fiind răstignit ai grăit cu negrăită grijă: Iată mama ta, însuși Doamne, pentru rugăciunile Preacuratei Maicii Tale și pentru ale tuturor Sfinților Tăi, primește și rugăciunile noastre și dăruiește mângâiere celor îndurerăți, iar răposatei roabei Tale Ana, iertare de păcate și veșnică odihnă cu cei aleși ai Tăi. Amin.

Cortegiul funebru, format în fața Reședinței, parcurge străzile: Stroescu, Șaguna și Doroban-

ților, până la cimitirul «Pomenirea», unde s'a făcut înhumarea.

Înainte de a coborî sicriul în mormânt, într-o atmosferă adânc emoționantă, Prea Sfinția Sa își ia rămas bun dela iubita-i mamă, rosiindu-i mișcat următoarele cuvinte:

Iubită mamă,

Fiii și fiicele tale stăm copleșiți de durere în fața groapei tale. Ceesul despărțirii noastre a sosit.

Cum să fi mulțumim pentru tot ce ne-ai făcut, fiindu-ne tu în cel 30 ani din urmă și tată?

Putea-vom noi răsplăti îndeajuns prin rugăciunile și milosteniile făcute pentru sufletul tău, marea bunătate și purtarea de grijă ce ai avut-o față de noi?

O, cât suntem de slabi și neputincioși când e vorba de recunoștință.

Pleacă însă mângăiată dintre noi. În fața groapei tale îți făgăduim că vom păstra legătura dragostei dintreolaltă, așa cum tu ne-ai învățat. Chipul tău de peste vreme va străjui această legătură a dragostei.

Vom vesti până la moarte că am avut o mamă bună și credincioasă. Pilda ta rămâne cea mai bună școală pentru viața noastră.

* * *

Iată, grădina noastră, iubită și îngrijită de tine, și-a trimis și ea flori de toamnă timpurle ca să te acopere.

Cartea de rugăciuni, cu chipul Maicii Domnului, pe care-l sărutai atât de des, precum și icoana Mântuitorului și crucea de lemn ce străjului la căpătâiul tău, stau acum pe pieptul tău, ca să te însoțească, alături de lacrimile noastre.

Preteasă văduvă, cu viața zbuclumată, care n'ai avut parte de podoabele și bucuriile acestel lumi înșelătoare, ci doar de privațiunile ei; luptătoare credincioasă către ținta cerească, iată-te ajunsă, ca și călătorul, la Iliman.

Tu, care n'ai cunoscut odihna în viață, ai aflat acum odihna cea adevărată.

Acum crucea și se ia de pe umeri.

Odihnește în pace!

Ușoară să-ți fie țărâna!

Urmează un act mișcător până la lacrimi: P. Sfinția Sa ia dintr'un coș adus de acasă o mână de flori și le aruncă peste sicriul coborât în odihna mormântului. Erau florile cultivate de mâna mamei...

Vin la rând groparii...

Cântecul bulgărilor e însoțit de acordurile tot mai rare și tot mai încete ale corului „Armonia”, până ce se pierd în taina și în tăcerea amurgului...

In veci pomenirea ei!

Inmormântarea fericitei defuncte a avut un caracter simplu, creștinesc, fără coroane de flori și fără tapetări de doliu. Suntem siguri că pilda atât de frumos grăitoare a P. S. S. Episcopului Andrei va fi urmată și de alți arădani, cu atât mai mult cu cât cheltuielile, făcute pentru cununi și pentru alte decoruri inutile, pot fi destinate unor scopuri neasemănat mai bune și mai folositoare.

În locul cununei pe mormântul mamei, P. S. Sa a donat 5000 lei pentru Oastea Domnului și 5000 lei pentru Societatea orbilor din Arad.

Pilda și dorința P. S. Sale, care se așteaptă să fie îndeplinită pentru totdeauna în tot cuprinsul Eparhiei, a aflat urmași fără întârziere, precum urmează :

P. C. S. rectorul și profesorii Academiei teologice și-au răscumpărat cununa cu 1000 lei dăruind la Fondul Milelor eparhial. Cu aceeași sumă și-au răscumpărat cununile Internatul Diecezan, comitetul școlar al Școlii Normale „D. Tichindeal”, Societatea Ortodoxă națională a Femeilor române 500 lei și d-na Goldiș prezidenta ei tot 500 lei. Ven. Consiliu Eparhial urmează să facă același gest creștinesc.

Astfel, prin pilda bună dată de înălțimea Tronului Arhieresc și prin rugăciunile săracilor miluiți, sufletul și numele maicei preotese Ana Magieru se binecuvintează și de oameni și de Dumnezeu.

Pace ție mamă și veșnică pomenire !...

Mulțumită arhierescă. P. S. Sa părintele Episcop Andrei mulțumește din adâncul inimii P. C. Protopop, Preoți, precum și tuturor acelor care prin sfințele slujbe și cuvinte de mângâiere au contribuit la alinarea durerii sufletești cu prilejul pierderii scumpul sale mame.

Dumnezeul milostivrit să răsplătească cu pace sufletească pre cel ce mângâie pe alții.

Inălțarea sfintei Cruci.

Așternutul picioarelor Lui

„Inălțați pe Domnul Dumnezeu nostru și vă închinați așternutului picioarelor Lui, că sfânt este”. Cu aceste cuvinte proorocea Psalmistul, că așternutul picioarelor lui Hristos Mântuitorul va fi sfânt și l se

va cuveni închinăciune. Cu aceste cuvinte ne chiamă azi Biserica să ne închinăm sfintei cruci. Fiul lui Dumnezeu nu a avut unde să-și plece capul. Măinile și picioarele Lui au găsit așternut pe cruce și crucea s'a stințit fiind spânzurat pe Cel răstignit.

Pentru acestea, sărbătoarea Înălțării sfintei și de viață făcătoarei Cruci se numără între sărbătorile cele mai mari și mai însemnate ale Bisericii noastre, între sărbătorile împărătești. Sărbătoarea cuprinde: 1. Istoria despre așezarea crucii lui Hristos în biserică și despre readucerea crucii dela Perși, apoi 2. Înnoirea sărbătorii patimilor Domnului.

I. a) Cartile sfinte spun, iar cărțile de știință întăresc prin descoperirile ce se fac, că după înălțarea Domnului la cer, crucea a fost îngropată de dușmanii lui Hristos. Pricina îngropării a fost, că cei ce treceau pe lângă cruce, vrând nevrând își aduceau aminte de cel ce a fost răstignit pe ea, așa cum ne aducem aminte și azi când trecem pe lângă vreo cruce. Scopul îngropării a fost, ca oamenii să n'o mai vadă și așa să nu și mai aducă aminte nici de Hristos, așa cum ar vrea și azi dușmanii crucii și ai Domnului să nu mai privim la cruce și nici de Hristos să nu ne mai aducem aminte.

Precum însă n'a rămas trupul Mântuitorului să putrezească în mormânt, ci a treia zi a înviat, tot așa n'a rămas nici crucea să plară din gândirea oamenilor, ci la vreo trei sute de ani a fost desgropată de Elena, malca împăratului Constantin Cel Mare.

Îndodobindu-o cu argint împărăteasa a dat crucea patriarhului Macarie al Ierusalimului să o păstreze. În ziua de 14 Septembrie anul 335 a fost dusă la biserică. Mulțimea de popor nu ajungea să se atingă de cruce, cum ar fi dorit și lumea a cerut ca măcar s'o vadă. Atunci patriarhul Macarie a înălțat crucea pe amvon să fie văzută de toți. De aci avem numirea sărbătorii de înălțarea crucii.

b) A doua întâmplare legată de această sărbătoare este readucerea crucii dela Perși. Anume: Pe vremea împăratului Eraclie al Constantinopolului în anul 694, Perșii au luat Ierusalimul și după multe stricăciuni au luat și lemnul crucii lui Hristos. Războiul însă a dăinuit și Eraclie a învins pe Perși, cari s'au grăbit să încheie pace și să întoarcă între alte comori și crucea. În anul 628 crucea a fost adusă la Constantinopol, iar în 629 la Ierusalim și așezată din nou în biserică, tot la 14 Septembrie, de către patriarhul Zaharie.

II. Sărbătoarea de azi cuprinde însă mai mult. Evanghelia care s'a citit azi este despre răstignirea Domnului pe cruce. Cântările de azi ne aduc aminte de toate cele din Vechiul Testament, care închipuiau crucea. Astfel, între multe altele, ni se spune, cum Iacob și-a binecuvântat nepoții, pe fiii lui Iosif, fiindu-și mâinile anume cruciș. Cum tolagul lui Moise, care în chip de taină se primește, fiind umbra crucii, a despărțit marea în două. Cum și-a ținut Moise mâinile în chip de cruce vie în lupta cu Amalic. Cum apa amară din Merra s'a îndulcit prin lemnul ce închipuia crucea. Cum a isvorit apa din stânca lovită cu tolagul lui Moise. Cum au scăpat de moarte cei mușcați de șarpe privind la șarpele de aramă spânzurat pe o prăjină ce larăși închipuia crucea.

Întrebatu-v'ați vreodată: de ce se înnoiește azi sărbătoarea patimilor lui Iisus Hristos, — de ce se amintesc cele din Vechiul Testament care închipuiau crucea, — de ce în toate Miercurile și Vinerile se

cântă în biserică despre cruce, — de ce avem atâtea cruci dealungul drumurilor și în morminți, — de ce ne facem atât de des cruce, — de ce nu începem pâinea până nu-l însemnăm crucea.

Stăruința Bisericii este aci, de a ne lumina mințile și sufletele, că atât de mult ne-a iubit și ne iubește Dumnezeu. Este adevărat, că toată Scriptura este cartea despre iubirea lui Dumnezeu față de noi. Patriarhii și prorocii această iubire au vestit. Dar iubirea s'a desăvârșit prin Hristos, iar prin El pe cruce. El a venit pe pământ și cu noi a petrecut, făcându-ni-se frate și pe noi împreună moștenitori al săi făcându-ne. El ne-a învățat despre păstorul care caută oaia pierdută, despre împărațul care iartă datorii, despre tatăl care îmbrățișează pe fiul rătăcit, despre samarineanul care spală rănilor și El este păstorul cel bun, El împărațul iertător, El tatăl iubitor, El samarineanul cel milostiv.

Tot ce a făcut Hristos Domnul pentru om se cuprinde în cuvintele celor ce au văzut pe Iisus plângând la groapa lui Lazar: „Iată cât îl iubia de mult“. Tot ce ar trebui să facem noi față de Hristos se cuprinde în cuvintele înțeleptului care a zis: „Fiule, dă-mi inima ta și să găsească plăcere ochii tăi în căile mele“.

Dacă al un strop de încredere și de dragoste către Cel ce te iubește fără de margini, ascultă ce-ți zice: „Dă-mi inima ta“. Dacă știi că prin Hristos s'a desăvârșit dragostea lui Dumnezeu către tine și prin El pe cruce, răspunde-I cu credință și cu dragoste din adâncul sufletului tău și zi și cântă cu toți creștinii ortodocși: Crucii tale ne închinăm, Stăpâne, și sfântă învierea ta o laudăm și o mărim.

Prof. F. Codreanu

Probleme canonice.

Uciderea aproapelui în războiu

Dumnezeiasca carte, cu puterea de argumentare și convingere pe care numai Ea o are, ne arată că, oricâteori oamenii în loc de a fi așa precum Cerecul Tată voiește, bun, drept și cu aproapele și cu sine, iubitori și cu frică de Dumnezeu, ei, s'au făcut răi, clevețitori, ignoranți, fără credință și fără cuvânt; atunci, în asemenea cazuri Dumnezeu, nu din spirit de răzbunare, ci, din dragostea-I cea fără de margini, de a le deschide ochii sufletești, i-a lăsat fără ajutorul său; să fie conduși nu de ceea ce Dumnezeu le-a sădit în om, — conștiința, — ci, să fie conduși de bestialitatea din om; nu de rațiune, ci, de instinctul animalic.

În asemenea cazuri, oamenii asemenea animalelor, se războlesc. Război de distrugere; de nimicire totală.

Dar vai, lupta dintre oameni este mai primejdioasă, căci animalul n'a avut niciodată, măcar o clipă de licărire a conștiinței sale. N'a știut și n'a putut să vadă vreodată, cu alți ochi lumea. Același instinct bestialic l-a condus și continuă a-i fi călăuză. Omul însă, în aceste momente de războaie, pune în practică, experimentează, tot ceea ce, în alte vremi l-a ajutat rațiunea. Deci, instinctul lovește cu intensitate mai mare.

Așa s'a întâmplat în zilele noastre. Prea au mers departe cu fărâdelegile. Dumnezeu de mulți a fost uitat dacă nu și cu credința, dar de foarte mulți cu fapta; știm însă că, „credința fără fapte moartă este“. Hristos nu odată și nu de către unii doar, a fost și continuă a suferi. În fața Crucii, treceam nepăsători. Conducătorii popoarelor celace au respectat ieri, au negat azi, de dragul unor flăcări diabolice.

Și atunci, spre a se trezi din nou din această complacere în păcat, trebuie să fie săcerate multe vieți nevinovate, să rămână cămine fără susținători, văduve și orfani și mutilați pela colțuri și răspântii de drumuri.

În fața acestor realități, oare cititor creștin ce vei face? Vei secera și tu vieți, ori vei da îndărăt în mod nemernic, crezând că faci păcat atunci când ucizi pe cel cari în nebunia lor vor nimicirea Bisericii?

O nu! Canoanele sfinte ne glăsuiesc de minune, trasându-ne adevărata cale.

„Precum a ucide nu este îngăduit, dar în războiu a desliința pe vrășmași este și legiuit și vrednic de laudă. Astfel că într'adevăr chiar de cinste mare se învrednicesc cei ce s'au distins în războaie și acestora li se ridică monumente, cari vestesc faptele lor curajoase“.¹

Un sfânt Părinte așa ne învață. Și ca o dovadă mai mult același Părinte ne spune: „omorul nu este îngăduit, dar este și legal și vrednic de laudă a ucide pe inamic în război“²

Iar Vasile cel Mare vorbind despre uciderea în războaie concludă: „Părinții noștri nu au socotit între ucideri, uciderile din războaie; mi se pare că le dau iertare celor ce luptă pentru bunăcuviință și pentru dreapta cinstire“³.

Marii canonici ai dreptei credințe citează în loc de mare cinste, numele acelor preoți, cari au participat la războaie și subliniază că ei au fost învredniciți de laudă⁴.

Așa dar, „preoți cu crucea 'n frunte căci oastea e creștină“ să fim întru tocmai ascultători ai canoanelor; prin aceasta vom fi vrednici de dumnezeiasca împărăție.

Prof. Gh. Coman

De ce iubim Ortodoxia?

„Biserica ne-a păstrat limba, naționalitatea, cultura și ortodoxia noastră“.

M. G. Ionescu

„Când a venit împlinirea vremii, Dumnezeu a trimis pe Fiul său“ (Gal. 4, 4) în lume „pentru ca oricine crede în El, să nu piară, ci să aibă viața veșnică (1 Ioan 4, 10)“ și aceasta „nu pentru că noi am iubit pe Dumnezeu“ (1 Ioan 4, 10), ci „pentru că El ne-a iubit pe noi (1 Ioan 4, 10)“.

În timpul activității Sale mesianice Mântuitorul nostru Iisus Hristos a întemeiat Biserica Sa, despre care a zis că „nici porțile iadului nu o vor birui“ (Matei

¹ Canonul 1 al Sfântului Atanasie cel Mare. — De altfel creștinismul deși oprește omorul — să nu ucizi, — admite pedeapsa vinovaților cu moartea. Stăpânirea nu poartă sabia în zadar. Nota red.

² Atanasie cel Mare în epistoalele către Amun, can. 1.

³ Canonul 13 al Sfântului Vasile cel Mare.

⁴ Valsamon: sint. At. IV. 132, 133 cf. Mișay: Can. Bis. ort. Arad. Popovići — Kvovinci vol. II. part. II. pag. 68.

16, 18). Mântuitorul fiind singur întemeietorul Ei, firește că și Ea trebuie să fie Una. Întemeietorul Ei fiind Sfânt, natural și Ea va fi Sfântă; fiind destinată pentru toată lumea („duceți-vă în toată lumea și propovăduiți Evanghelia la toată făptura” (Marcu 15, 16; Rom. 1, 5), Biserica lui Hristos este universală (*καθολική*) și pentru că își are continuitatea dela Hristos prin apostoli, este apostolică. Acestea sunt atributele adevăratei Biserici a lui Hristos și pe acestea singură Biserica ortodoxă le întrunește. „Ortodoxia este Biserica lui Hristos pe pământ”. Ea este Mireasa credincioasă Mirelui Ei, este păstrătoarea fidelă a tezaurului învățăturilor divinului Ei Întemeietor.

Biserica ortodoxă păstrează intacte învățăturile Mântuitorului și ale Apostolilor privitoare la unitatea Ei, la felul Ei de conducere; Ea este depozitara întregii învățături creștine, păstrată realterată, fără ca să-I fi schimbat o iotă măcar.

Dar pentru că în afară de Ortodoxie mai sunt și alte comunități religioase care-și atribuie titlul de „Biserică adevărată a lui Hristos”, vom căuta, în puține cuvinte, să arătăm cum Biserica ortodoxă a știut să păstreze nealterate, dealungul veacurilor, învățăturile dumnezeiescului Ei Întemeietor și ale Apostolilor. Vom lua numai ideea de ierarhie în Biserica ortodoxă și concepția Ei despre atributul „Una”, și vom arăta cum a înțeles Ea să le păstreze, dovedind perfecta identitate în vederile Bisericii ortodoxe actuale și între cele ale Bisericii dela început, asupra acestor două puncte, demonstrând că singură Biserica ortodoxă este Biserica lui Hristos cea adevărată.

Biserica ortodoxă este Biserică sinodală și are în frunte pe însuși Întemeietorul Ei, pe Iisus Hristos, care, potrivit învățăturii Sale: „Iată Eu cu voi sunt, în toate zilele, până la sfârșitul veacului (Matei 28, 20)”, nu s'a depărtat o clipă măcar, din fruntea Bisericii Sale pe care singur El o conduce. Adunările sinodale ale Bisericii ortodoxe au prezentat pe Mântuitorul în mijlocul lor și hotărârile luate de ierarhii prezente la ele sunt inspirate de Duhul Sfânt. Între ei ierarhii sunt egali după cum egali au fost și Apostolii; nu este unul mai mare în har decât altul.

Mântuitorul nu favorizează pe nimeni. El este capul Bisericii și urmașii Apostolilor (ca și Apostolii) „prin consacrarea lor, negreșit, n'au devenit egali sau asemănători Mântuitorului, n'au devenit vicari ai lui Hristos, ori vice-Hristoși, nici în persoana sfântului Petru, nici în persoana celor doisprezece luați colectiv!”

Cât privește unitatea Bisericii ortodoxe ea se realizează în lume „prin unitatea de credință, de viață și de tradițiune, precum și prin succesiunea apostolică a ierarhiei”. „O astfel de formă a unității Bisericii exista în timpul apostolic; atunci Bisericile întemeiate de Apostoli în diferite orașe și în diferite țări întrețineau o comuniune spirituală pe care o exprimau mai ales prin salutări: „Toate Bisericile lui Hristos vă salută (Rom. 16, 16; 1 Cor. 16, 19)”. Acest tip (de uniune a Bisericii, de uniune în pluralitate, s'a stabilit pentru că el singur convine naturii Bisericii. Este sistemul Bisericilor naționale autocefale, care rămân în uniune și în înțelegere reciprocă”. Firește uniunea Bisericii realizată în persoana unui individ, față de uniunea în pluralitate, prezintă avantajii practice „dar se cumpără aceste avantagii destul de scump, cu prețul transformării Bisericii lui Hristos într'un domeniu pământesc”, iar Biserica or-

toodoxă are fericirea de a fi scutită de acest preț într'adevăr colosal!

* * *

„Ortodoxia este Biserica lui Hristos pe pământ”. Ea a păstrat cu credincioșie intacte toate învățăturile creștine și s'a arătat curajoasă pentru apărarea lor, atunci când unii sau alții au voit să se atingă de ele!

Credincioșia aceasta însă a costat-o scump, într'un câțiva timp de una mie și nouă sute de ani! Slăbind în intensitate uneori, aceste atacuri au fost continui și stăruitoare. Iudeii primelor decenii de existență a Bisericii lui Hristos s'au năpustit cu furia ce-i caracteriza, la auzul sau văzul creștinilor, hotărâți să pună capăt acestei secte adusă în sânul iudaismului de „omul” al cărui Nume nu voiau nici măcar să-L pronunțe. Atunci când au văzut că toate încercările lor sunt zadarnice s'au atașat persecutorilor dintre păgânii Romani, care au început și ei campania de prigonire a creștinilor, prin memorabilele persecuții de sub egida împăraților ori nobililor, când aceștia au fost destul de numeroși ca să poată fi răspândiți pe întregul teritoriu al vastei împărății Romane. Nu numai că persecuțiile n'au dat rezultatul așteptat, dimpotrivă! Numărul credincioșilor creștea cu cât mai mult se vărsa sângele celor martirizați, așa că Tertulian celebrul apologet face justa constatare că: sângele creștinilor este sămânță pentru noi creștini. Timp de trei veacuri, cele mai grozave torturi au fost imaginate și aplicate creștinilor pentru ca slăbiciunea lor să se vadă neputincioasă în fața creșterii formidabile a Bisericii lui Hristos, care la începutul veacului al patrulea iese de sub pământ și din peșteri, pentru a clădi temple mărețe pe suprafața pământului scaldate 'n soare și pentru a-și cristaliza doctrina în sinoadele ecumenice. Dar abia după trei alte veacuri istoria naște un nou izvor de lungi și dureroase persecuții pentru Biserica lui Hristos. Apariția mahomedanismului cu doctrina aspră, poruncită adepților lui de a răspândi învățătura profetului prin sabie, la ghiauri, va însemna pentru Biserica creștină o nouă încercare. Într'adevăr expansiunea mahomedanismului înseamnă pentru creștinii orientali moartea și prăpădul. Orașele lor sunt date pradă flăcărilor, iar trupurile celor ce refuzau trecerea la învățătura profetului lor se răuceau în flăcări ori erau decapitate.

În vreme ce durerile se țineau lanț în Răsărit și zăbranicul morții cernea fețele creștine, Apusul se ridica încetul cu încetul, fiind scutit de orice neajunsuri, și ridica pretenții în sânul Bisericii, care s'au accentuat cu atât mai mult cu cât Răsăritul cutropit de năvălitorii ucigași, nu mai era în stare să opună nici o rezistență.

Florian Coraș

Cărți și reviste

Pr. C. Beldie: Albumul creștinului, vol. I Ed. Atel. Graf. N. Peni-Bârlad 1939, pag. 148, tel. 50.

Cuprinde 132 bucăți scurte; lecturi religioase îngrijt alese și bine scrise. Povestirile luate din viața oamenilor mari — din trecut și prezent — pot fi utilizate atât în predici, cât mai ales în legătură cu textul biblic pe prilejul ridicării Pavilionului Național.

Catihetul în special are la mână prin acest volum un bun tovarăș la pregătirea lecțiilor sale din

studiul religiei, atât în școala primară cât și în cele secundare. În aceste din urmă pot fi un bun îndrumător pentru ora de dirigenție și educație morală.

Biblioteca „Mărgăritarele lumii” redactată de Părintele Vasile Ionescu din București, No. 30. Ed. I. Preț 2 lei. Pagini 16. Apare lunar. Fiecare număr cuprinde lucrări întregi, mai ales culegeri din scrierile bune române și străine. În acest număr: Gala Galaction „Dionis Grecoteul” și povestirile morale religioase: „Lada lui moș Vlad” și „Nu vă jurați!” Pilda literară „Multe am pășit și multe voi păși” de P. G. Savin se poate întrebuința în conferințele aranjate în legătură cu Serviciul Social.

Se pot comanda dela Secția Culturală a Consiliului Eparhial, toate numerele până la cel de față, în prețul indicat mai sus.

„Taina mulțumirii”, romanul moralizator al scriitoarei Eleonora Porter apărut în biblioteca „Mărgăritarele Lumii” Nr. 31—40, pag. 138, lei 40.

Eroina romanului — Pollyanna — poate servi prin viața ei, descrisă cu atâta sugestie, ca și un izvor de încredere în Divinitate și în principiile etice creștine.

Regretata Regina Maria recomandă acest roman creștin cu cuvintele: „Iată cartea aducătoare de înțelepciune și fericire! Citiți-o deopotrivă tineri ce pășiți în lume și voi cel obosiți de viață”.

Se poate comanda la Secția Culturală (ct).

Pr. I. Ionescu—Amza: Sfânta Liturghie. Pe înțelesul tuturor. București, ed. Cugetarea 1939, 71 pagini, 20 lei.

După broșura foarte folositoare despre „Rostul parasaselor” apărută în a treia ediție, părintele prof. I. Ionescu—Amza ne surprinde cu o nouă cârtică deosebit de prețioasă despre „Sfânta Liturghie”.

În cuprinsul ei avem redat, după o prefață și câteva lămuriri premergătoare despre cultul divin, despre slujbele sfinte și despre Sf. Liturghie, însuș textul Sf. Liturghii a sf. Ioan Gurădeaur, împărțit în mici unități și lămurit pe înțelesul poporului dreptcredincios.

Este de dorit a se ceta și răspândi în cercul cât mai larg. Autorul acordă ostenitorilor un rabat de 25%.

Deodată cu lectura acestei cărți bune și clare, se recomandă pentru preoți și intelectuali un alt comentariu al Sf. Liturghii datorit marelui scriitor rus N. Gogol („Dumnezeiasca Liturghie meditată de N. Gogol”. Trad. de pr. M. Dumitrescu Tip. Sf. Episcopii a R. Vălcii).

Mihail Urzică: Necinstirea Sfintei Impărășanii. Abateri, vinovății și necredință. București 1939.

Într-o broșură de 8 pagini bunul creștin bucureștean, arhitectul M. Urzică, se ridică cu putere împotriva unui chip de „modernism” greșit introdus în Biserică, în urma căruia, din motive igienice de „profilaxie publică, se întrebuințează la Sf. Cuminecătură duzini de lingurițe, sau ștergerea linguriței după fiecare credincios împăstășit. Ba unii au introdus pe masa Sf. Jertfelnic o mașinuță de spirit pentru a desinfecța în para ei lingurița stințită.

Contra acestor *pângărlri* se revoltă cu toată dreptatea dl Urzică. Dsa „reprezintă strigătul unor intelectuali creștini — ortodoxi cari voesc o Biserică puternică, tare în credință, cât mai bine reprezentată și

statornică numai pe sfințele canoane ecumenice și pe sfânta Predanie; fără abateri, fără șovăiri, fără poticniri sau precupețiri de credință”.

Suntem de perfect acord l..

Gândirea. Nr. 7, Septembrie 1939. Redactor Nichifor Crainic. Abonamentul 200 lei anual, exemplarul 20 lei. București I.

Ca și orice operă a dlui prof. univ. Nichifor Crainic, fiecare număr al revistei „Gândirea” reprezintă un eveniment literar. Ultima confirmare a acestui fapt o avem în caetul de pe Septembrie, apărut cu un sumar pe care ne grăbim să-l prezentăm cetitorilor noștri.

Sub titlul „Dincolo de zare” dl I. Petrovici, eminentul nostru filosof și academician, semnează un studiu documentar, cuceritor de interesant și de valoros, privitor la problema supraviețuirii și a nemuririi sufletului în cadrul criticii filosofice. Dsa arată că toți filosofil mari ai lumii: Pitagora, Platon, Aristotel, Descartes, Leibnitz, Kant, Bergson, James, Chevalier, precum și fizica nouă, mărturisesc nemuirea.

Dl Nichifor Crainic scrie un articol „Despre artă” și religie, altul despre regretatul președinte al Societății Scriitorilor Români, N. M. Condiescu și o cronică despre Ioan Duci, cel mai mare poet contemporan al Jugoslaviei, de prezent ministru plenipotențiar la București, — toate scrise cu o competență și cu o claritate clasică.

Vladimir Dogaru semnează un articol despre Dostoievski și eroii romanelor sale, G. I. Iacob despre „Ortodoxism, românism și monarhism”, fragment din lucrarea ce va apare sub titlul „Mistica secerii și a ciocanului”.

Poezii și cronici literare semnează: V. Carianopol, Șt. Baciu, Aurel Marin, Emil Isac, Șt. Constantinescu, M. Coandă, Septimiu Bucur, Pan. M. Vizirescu și Gh. Vrabie.

„Gândirea” este la noi cea mai bună revistă de literatură română și de apologetică creștină. De aceea nu încetăm a o recomanda preoșilor și tuturor cetitorilor noștri, cu toată căldura.

Convorbiri Literare. Nr. 5 Mai 1939. Director I. E. Torouțiu. Abonamentul 360 lei anual. București, Ed. Bucovina.

Ocupă în literatura noastră, cea dintâi poziție după „Gândirea. Cuprinde un material bogat și ales, semnat de scriitori de mâna întâi, ca Th. Capidan, G. Murnu, Aron Cotruș, Radu Gyr, H. Nițulescu, ș. z. Ne-a plăcut foarte mult nuvela „Căisul” de Teodor Iordache. E un adevărat tratat de pastorală din care lese în relief icoana preotului vrednic; merită să fie cetită și meditată de toți preoșii.

Dl I. E. Torouțiu poate fi încântat de prestigiul la care a ridicat bătrâna noastră revistă literară. Îl felicităm din inimă

Informațiuni

Războiul. După ce au eșuat toate încercările diplomatice de-a aplană pe cale pașnică revendicările Germaniei asupra orașului Danzig și asupra coridorului peste teritoriul polonez, războiul a început. Vineri la 1 Septembrie ora 5 dimineața a început conflictul războinic germano-polon, și Duminecă în 3 Sept. c.

la ora 11 războiul anglo-polon, iar la ora 17 cel franco-german. În fața răspunsurilor negative date de cancelarul Hitler ultimatoarele franco-engleze n'a mai rămas decât războiul ca mijloc de rezolvare a conflictelor internaționale.

Când ne gândim că numai în primele două zile avlașia germană a făcut printre polonezi 1500 victime, ne cuprinde groaza. Câte vor mai urma până la stingeră conflictelor?... Iți vine să crezi că civilizația Apusului a intrat într'un cerc vicios: creiază pentru a distruge. Abia s'a odihnit biata Europă, cum s'a odihnit, 20 ani după războiul mondial și încă înainte de a se stinge genunchiul de oameni care l-au purtat, iată-ne iarăși în foc. Cuvintele dlui Chamberlain premierul Angliei în Camera Comunelor sunt în aceste clipe istorice expresia unei amărăciuni universale: „Tot pentru ce am lucrat, tot pentru ce am sperat și în ce am crezut în cursul vieții mele publice s'a prăbușit în ruină“...

Din toate crimele ce se săvârșesc și din toate jertfele ce se aduc astăzi pe fronturi și peste fronturi, un fapt rezultă cu deplină claritate: dreptatea va învinge și... cine scoate sabia din săbule va muri. Asupra acestei concluzii nu putem avea nicio îndoielă. De aceea nu vom înceta să rugăm pe Bunul Dumnezeu să-și reverse cât mai în grabă asupra pământului mila Sa, ca să avem din nou între oameni pace și dreptate.

România, în urma consiliului de coroană ținut Miercuri în 6 Aug. c. a hotărât să păstreze față de statele beligerante cea mai strictă neutralitate.

Mahatma Gandhi, profetul Indilor, idolul unei populații de peste 300 milioane, a trimis polonilor următorul mesaj: „Tuturor celor cari în Polonia cred că numai dragostea și adevărul pot servi temeliiilor umanității, pentru zile mai bune și cari fac tot ce pot pentru a sluji acestui ideal cu sacrificiul vieții lor, le trimit cele mai bune urări ale mele și binecuvântarea mea“.

Prof. S. Mehedinți socotește pe Gandhi cel mai mare apologet al creștinismului, deși încă nu-i botezat, pentru următorul fapt. Întrebat de cineva: Cum ai căpătat atâta putere nu numai asupra poporului tău dar și asupra adversarilor (englezi), profetul a răspuns.

— Cetisem cărțile hinduiste, dar adevărata lumină pentru calea vieții abia în Evanghelle am găsit-o...

Parohii vacante în Eparhia Ortodoxă a Maramureșului. În eparhia ortodoxă a Maramureșului sunt vacante următoarele parohii: 1. Horea, 2. Tiriam, 3. Sălacea, 4. Oncești, 5. Vama, 6. Lazuri cu Arded, 7. Plopiș, 8. Cârplniș, 9. Bercu, 10. Stătioara.

Doritorii de a ocupa unul din aceste locuri își vor trimite cererea însoțită de actele de studii și o declarație că vor servi cel puțin 5 ani în Eparhie.

Se mai cere dela candidați și puterea focului sacru de a jertfi zel și muncă în misionarismul ortodox în acest ținut, cunoscând că în afară de salariul bugetar nu au alte venituri.

Cererile se vor înainta Episcopiei Ortodoxe, Sibghet, până la 25 Septembrie a. c.

La mormântul profesorului Teodor Ciontea din cimitirul Eternitatea-Arad s'a ridicat din partea învățătorilor arădani, foști elevi ai săi un monument funebru din marmură albă, în valoare de 20.000 lei. Sfințirea lui se va face la Înălțarea Crucii, Joi în 14 Sept. după Sf. Liturghie.

Autorul articolului „Munca pastorală în timpul verii“, publicat în numărul anterior al revistei „B. și

Șc.“ e îndemnat a denunța autorității ierarhice competente „cazurile“ de neglijență semnalate în articolul amintit. Altfel afirmațiunile Sf. Sale sunt de dreptul calomnioase. De altfel a trage din cazuri izolate, excepțional de răzlețe, concluzii generale este o metodă cât se poate de greșită.

Asociația Clerului „A. Șaguna“ Secția Arad aduce la cunoștința preoților pensionari, că în urma hotărârii aduse de adunarea din urmă a Secției, sunt obligați a-și plăti pe lângă contribuția lunară la fondul de ajutoare și taxa anuală de membri ai Asociației. Nu poate nimeni să fie membru al Asociației și nu poate beneficia de avantajele ei, fără să-și achite cotizațiile ce se cuvin.

Taxa anuală este de 42 lei și se va plăti la Casieria Diecezană, deodată cu taxa la fondul de ajutorare. Neachitarea ei aduce cu sine ștergerea din rândul membrilor fondului.

Carnetul catihetic primit dela P. Cuc. Protopopii deodată cu luarea salariului pe August rugăm să fie condus de Cuc. Preoți catihetici cu toată conștiințiozitatea trecând într'ânsul toată activitatea lor în legătură cu școala. Catiheții cari suplinesc pe învățătorii concentrați vor trece și orele făcute pentru dânsii notând la „Observațiuni“ numele celui suplinit. La conferința catihetică din luna Noembrie se prezintă spre viză Oficiului Protopopesc. (t.)

Donații. D-na văd. preoteasă Livia Giurgiu din Rădești a donat bisericii în memoria soțului său pr. Avram, decedat în 1936, un prapor în valoare de 2000 lei. În urma acestui gest de laudă și indemn creștinesc, la apelul lansat de preotul locului Traian Precupaș, s'a adunat suma necesară, din care s'au mai cumpărat încă trei prapori unul de postav negru și ceilalți doi din mătăasă colorată. Totodată cu acestea, demn de amintit e faptul că dl cons. par. Teodor Barbura a donat un drapel tricolor pentru soc. Sf. Gheorghe din loc, iar dl Al. Pașca o cruce. Deasemenea comuna politică Rădești a donat 33 fire de goron în folosul bisericii în valoare de 10.000 lei, iar în bugetul acestui an a alocat suma de 2000 lei. Dumnezeu să le răsplătească.

Treceri la ortodoxie. În ultimul timp au intrat în sânul bisericii din Rădești, prin taina botezului Catița Tomuța căsătorită Rada, eleva Ileana Hălmăgean dela baptism și Luca Pleșcuțan dela aconfesionalism, iar cu trecere la of. st. civile văd. Maria Zachoiu dela baptism și Ioan Horvath dela rom. cat., ofără de multe persoane cari cercetează sf. biserică părăsind baptismul, la cari nu mai e cazul să se facă formalități, fiind trecuți sub era maghiară. (T. P.)

Nr. 6087/1939.

Comunicate

Ministerul de Finanțe, Direcțiunea Timbrului, cu adresa sa Nr. 191.271 din 28 Iulie 1939, a scutit de impozitul echivalent următoarele bunuri:

1. Bisericile de pe teritoriul Țării, ca și locașuri de rugăciune.

2. toate reședințele patriarhale, mitropolitane, episcopale și casele parohiale, cari nu aduc nici un venit și servesc de locuință patriarhului, mitropoliților, episcopilor, parohilor și altui personal bisericesc, care are drept la locuință în natură.

3. Sesiunile parohiale, mitropolitane și episcopale și pădurile episcopilor date prin legea de organizare bisericească art. 44 în folosință, proprietatea rămânând a Statului.

4. Edificiile cari servesc de birouri autorităților bisericești legale: Patriarhiei, Mitropoliilor Episcopilor, parohiilor și mănăstirilor.

5. Edificiile cari servesc învățământul teologic: internatele, academiile și seminarile teologice.

6. Sesiunile parohiale, cari provin din reforma agrară, a căror proprietar este și astăzi Statul.

Nu se scutesc vechile sesiuni parohiale, cari servesc salarizarea clerului, precum și ori care alte bunuri, neprevăzute mai sus.

Arad în 28 August 1939.

† Andrei
Episcop.

Seculin
consilier ref. eparhial.

Nr. 6199/1939

Aducem la cunoștința preoților din comunele în care cu data de 1 Sept. a. c. s'au început lucrările practice conduse de echipele Serviciului Social, că preoții echipieri au binecuvântarea Noastră de a putea servi împreună cu preoții locali la toate slujbele ce li s'ar cere, cât și de a predica și combate sectanții la caz de lipsă.

Arad, la 31 August 1939.

† Andrei
Episcop

C. Turicu
Con. ref. Ep.

Nr. 5768/1939.

Se dispune tuturor clericilor aflați în serviciul Sf. Episcopii să-și clarifice de urgență situația militară. Cel cari nu-și vor clarifica situația, făcând dovada că sunt clerici și cerând scutire, vor fi îndepărtați din serviciu și vor suferi și sancțiunea legilor militare.

Arad, la 26 August 1939,

Consiliul eparhial.

Nr. 5941/1939.

Concursuri

Pentru întregirea parohiei a II-a din *Recaș*, se publică concurs cu termen de 30 zile.

Venitele parohiei sunt:

1. Sesiunea parohială de 32 jug. cad.
2. Salarul de Stat pe care parohia nu-l garantează.
3. Jumătate din stolele legale dela parohia întreagă.

Parohia este de cl. I.

Alesul va predica regulat în sf. biserică, va catehiza elevii școlii primare fără altă remunerație, va substitui pe protopop în și afară de biserică, când va fi trebunță și va da ajutor protopopului în cancelarie la rezolvarea agendelor administrative ale parohiei și protopopiatului.

Alesul va achita toate impozitele către Stat și comună, după beneficiul parohial.

Cel ce dorește a ocupa această parohie își vor înainta cererile de concurs, însoțite de toate actele necesare, Veneratului Consiliu Eparhial din Arad.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 22 August 1939.

† Andrei
Episcop.

Traian Cibian
consilier ref. eparhial.

(2-3)

Nr. 5171/1939.

Pentru întregirea parohiei *Tisa*, protopopiatul Hălmagiu, rămasă vacantă prin trecerea pr. Aurel Luca la altă parohie, se publică concurs de 30 zile.

Venitele parohiei sunt:

1. Salarul dela Stat, pe care parohia nu-l garantează.

2. Stolele legale.

3. Birul legal.

4. Lemne de foc din pădurea urbarială, cât primește un număr de casă.

Parohia este de cl. II-a.

În lipsă de recurenți de cl. II-a, se primesc și recurenți de cl. III-a.

Alesul va catehiza regulat, fără altă remunerație, va predica în duminici și sărbători și va achita toate impozitele către Stat și comună, după beneficiul său.

Concurenții vor cere aprobarea P. S. Sale Părintelui Episcop Andrei, pentru a putea candida, iar cererile de concurs, însoțite de actele necesare, le vor înainta Ven. Consiliu Eparhial.

Concurenții cu încuviințarea protopopului și cu respectarea dispozițiilor regulamentului pentru parohii, se vor prezenta în sf. biserică pentru a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice și a face cunoștința alegătorilor.

Consiliul parohial.

În înțelegere cu Ștefan Bogdan, protopop. (3-3)

Nr. 5781

Pentru îndeplinirea postului de protopresbiter în tractul vacant Lipova se publică concurs cu termen de 30 zile, socotite dela ziua ce urmează după prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”, cu dotațiunea:

I. Dela protopopiat.

1. Retribuția dela Consiliul eparhial.
2. Birul protopopesesc dela fiecare preot câte 6 măsurii (30 l.) grâu sau porumb.
3. Dotațiunea dela Stat, conform bugetului general al Statului.
4. Spesele cancelariei protopopești stabilite în bugetul cancelariei protopopești.
5. Locuința protopopească.

II. Dela parohie.

1. Sesiunea parohială de 32 jug. cad. teren arabil.
2. Întregirea dotației dela stat, conform legii în vigoare.
3. Birul legal.
4. Stolele legale.

Toate dările și sarcinile publice după venit le va suporta protopopul.

Dela recurenți se cere cvalificațiunea prescrisă în § 53 din Statutul Organic și în concluzul congrusului Nr. 111 din 1888 și anume: cvalificațiunea cerută pentru parohiile de cl. I și bacalaureat de liceu, serviciu de cel puțin 5 ani și dovadă că s'au distins pe terenul bisericesc și cultural.

Reflecții la acest post vor înainta cererile, în termenul indicat și înzestrate cu documentele necesare, Ven. Consiliu eparhial din Arad.

Arad din ședința plenară a Consiliului eparhial ort. rom. ținută în 9 August 1939.

3-3

Consiliul Eparhial